

Find de fede steder i naturen

I Århus Kommune, Natur og Miljø, har man fundet et naturtilbud, som opfylder en hel række behov for borgerne og kommunen – uden at koste en krone

/ Af Irene Brandt

Solen skinnede og skoven var begyndt at dufte af efterår, da jeg iført gummistøvler og med en Garmin Etrex i hånden gik rundt mellem de høje stammer i Marselisborg skovene syd for Århus og ledte efter en stor sten med synlige kløve-mærker. Stenen har ligget ubemærket hen i skovbunden i århundreder; men nu er den én af 12 kulturminder, som jeg og alle andre kan pejle os frem til ved hjælp af gps-koordinater. Det eneste det kræver er en mobiltelefon med indbygget gps eller en håndholdt gps som for eksempel Garmin Etrex.

Man kan blive på stien eller gå direkte efter målet – på tværs af bakker og vandløb, og selv en journalist i sin absolut bedste alder kan ikke undertrykke et stille 'yes!', da stenen dukker op for enden af kompasspilen.

Det er projektleder Henrik Müller fra Natur og Miljø i Århus Kommune, der har sat mig stævne i skoven, så jeg selv kan prøve Århus Kommunes digitale borgertilbud på naturområdet.

Projektleder Henrik Müller fra Natur og Miljø i Århus Kommune på stenen med kløvemærkerne, som er ét af 12 mål, man kan finde i Marselisborg-skovene ved hjælp af gps-koordinater.

"Marselisborgskovene er det næstmest besøgte naturområde i Århus – kun overgået af Riis Skov, som i øvrigt er Nordeuropas mest besøgte naturområde," fortæller Henrik Müller og fortsætter:

"Her er rigtig mange spændende steder, og vi arrangerer mange guidede ture i skovene; men vi ville også gerne formidle områdets kultur- og naturværdier til en bredere målgruppe – for eksempel børnefamilier, som sjældent kan få det optimale udbytte af guidede ture. Vi ville med andre ord gerne udvikle fleksible tilbud, som borgerne kan benytte sig af, når det passer ind i deres hverdag."

Tre udfordringer

Natur og Miljø stod altså med en opgave, der rummede tre udfordringer: Dels ønsket om at formidle de mange seværdige steder, som ofte er godt gemt i de store skove, dels ønsket om ikke at sætte flere skilte op i skoven, end der allerede er – og endelig, at det ikke måtte koste noget.

"Det er 1 ½ år siden, vi tog en brainstorm for at finde en løsning. Dengang var geocaching forholdsvis nyt; men på mange måder,

Hvad er geocaching?

Geocaching er en hobby, hvor man ved hjælp af en GPS-modtager finder 'skatte', som er placeret over hele verden.

Turen starter foran computeren, hvor man på Geocaching.com eller Geocaching.dk finder koordinaterne, som man taster ind i en GPS.

Fra Wikipedia, den frie encyklopædi

fandt vi, passede konceptet perfekt til vores udfordring. Vi kan ikke bruge geocaching.dk til at formidle vores seværdigheder, fordi reglerne siger, at der skal ligge en fysisk 'skat' på de angivne koordinater som skal vedligeholdes; men via kommunens hjemmeside kan folk finde koordinaterne. De kan også downloade informationsark, som beskriver de seværdigheder, der ligger på de forskellige koordinater," fortæller Henrik Müller.

I samarbejde med Moesgaard Museum udvalgte Natur og Miljø, hvilke kulturminde, der indgår i projektet. Museet tog sig også af opgaven med at lave beskrivelserne, der nu ligger på kommunens hjemmeside.

"Vi har brugt meget få ressourcer på dette tilbud. Vi har redigeret i beskrivelserne af kulturminerne, lagt arkene på hjemmesiden. Derudover har vi været ude på lokaliteterne for at finde de nøjagtige gps-koordinater – derefter har projektet solgt sig selv!" siger Henrik Müller.

Næste trin: biotoper

Marselisborg- og Moesgaard-skovene rummer stor biodiversitet og en lang række nøglebiotoper af stor naturværdi.

"Vi vil meget gerne formidle denne naturrigdom til borgerne. 'Via GPS til fortiden' er en stor succes, og det vil være oplagt at finde de værdifulde biotoper og lægge koordinater og informationsark ind på hjemmesiden, så borgerne også har mulighed for at finde de steder, hvor skovens skjulte værdier findes," siger Henrik Müller.

Vi står lige ved siden af en skovsø, som for få år siden var et skygget vandhul; men i dag - efter omfattende naturpleje med fældning af de største og mest skyggegivende træer på søens breder - fremstår som en sund skovsø med masser af lys og liv – blandt andet er søen i dag hjemsted for den store vandsalamander.

"Søen ville være et oplagt emne for en biotop, som vi kunne lægge koordinater til på hjemmesiden; men det er en balancegang. Dels ønsker vi at formidle den værdifulde natur til borgerne – og dels ønsker vi at værne om naturen – især faunaen skal vi beskytte mod al for megen færdsel. Vi kunne for eksempel ikke drømme om at lægge koordinater til grævlingegravene ind på hjemmesiden," siger Henrik Müller.

Der skal da heller ikke megen fantasi til at forestille sig, hvor hurtigt søen kan blive tømt for salamandre, når først børnefamilierne udstyret med gps og fiskenet henlægger familieudflugten til søen.

"I skoven er der også mange steder, som dokumenterer driften af skoven gennem tiderne. Disse steder kan jeg også sagtens forestille mig, at vi en dag lægger koordinater og informationsark til på hjemmesiden," siger Henrik Müller.

Tre mio. besøg

"De offentlige skove har gennemgået en forvandling de seneste årtier. Tidligere blev skovene drevet som forstmæssige mønsterskove med fokus på ved-produktionen og økonomisk afkast til kommunen. I dag er den kommercielle skovdrift stadig en del af formålet med kommunens skove; men det er den mindste del af aktiviteterne. Det primære mål for skovdriften

er produktionen af rekreative ydelser til kommunens borgere, som besøger vores skove tre millioner gange om året," siger Henrik Müller, og han kan slet ikke lade være med at regne på, hvor stor en værdi denne ydelse repræsenterer for kommunen, hvis borgerne hypotetisk betalte 25 kr., hver gang de går en tur i skoven – 75 mio. kr. er trods alt også en slat!

"Vores sekundære opgave er at producere natur, hvilket engang imellem kan komme i konflikt

Informationsark om stenen med kløvemærkerne

med målsætningen om at tilbyde rekreative områder til borgerne.

I Marselisborg- og Moesgaard-skovene finder vi flest nøglebiotoper. De kan som sagt være sårbare over for færdsel. Vi vil derfor gerne flytte nogle af de rekreative aktiviteter ud til de nye skove i kommunen; men hvis jeg skal være ærlig, tror jeg, der går 100 år, før de er lige så attraktive, som de gamle skove," siger Henrik Müller.

Find kulturminde via gps her:

www.aarhuskommune.dk/borger/natur-og-miljoe/Ud-i-naturen/Naturvejledning/Naturcenter-Oerne-rede.aspx

Stenen er et kulturhistorisk minde, som fortæller historien om det møjsommelige arbejde stenhuggerne havde.